

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Utkast til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming - høringsuttalelse

Statens seniorråd mener at universell utforming må lovfestes og ligge til grunn i all planlegging, herunder av uteområder, boliger og offentlige bygninger. Rådet er derfor positiv til at det nå foreslås rikspolitiske retningslinjer for universell utforming.

Storparten av alle seniorer og eldre er friske og selvhjulpne. De fleste må imidlertid forvente å få helseplager med økt alder, hvilket kan medføre redusert bevegelighet og svekket syn og hørsel. Universell utforming av bygninger og uteområder kan bidra til at flere eldre er mer selvhjulpne og har mindre behov for tjenester fra det offentlige.

Definisjon av universell utforming

I Utdypende forklaring og veiledning er universell utforming definert. Det fremgår ikke klart av høringsbrevet, men vi antar at Utdypende forklaring og veiledning vil bli en del av retningslinjene, for eksempel som vedlegg. Vi forutsetter at definisjonen er den samme som i ny plan- og bygningslov.

Brukermedvirkning

Kommunale og fylkeskommunale eldreråd har vært lovpålagt siden 1992. Det er altså en plikt for kommuner og fylkeskommuner å opprette eldreråd, som skal sikre at eldres syn på saker som angår eldre, blir en del av grunnlaget for de avgjørelser som fattes.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ble lovpålagt fra 2007 og skal sikre medvirkning i kommunens og fylkeskommunens arbeid med saker som er særlig viktig for funksjonshemmede. Vi er enig at disse rådene bør nevnes spesielt i retningslinjenes pkt. 4 c, men mener at eldrerådene er like viktige å høre i planprosessen. Vi foreslår derfor at siste setning i pkt. 4 c) endres til:

Kommunalt råd for funksjonshemmede og kommunalt eldreråd skal trekkes med som aktive parter i kommunens planarbeid.

Vi foreslår også at kommunale og fylkeskommunale eldreråd blir nevnt i Utdypende forklaring og veiledning til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming pkt. 3 b) fjerde ledd og pkt. 4 c) annet ledd:

Pkt. 3 b) fjerde ledd

Fylkeskommunen har i forbindelse med sin egen planlegging ansvaret for at Fylkets råd for funksjonshemmede og *Fylkeskommunalt eldreråd* involveres. Det er viktig at *rådene* får en god forankring i fylkeskommunen, og at samarbeidet med fylkeskommunens planmyndighet er organisert på en god måte.

Pkt. 4 c) annet ledd

I følge lov om kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne skal alle kommuner ha et slikt råd, enten som selvstendig organ, organisert på annen måte eller i samarbeid med andre kommuner. *Alle kommuner er også lovpålagt å ha eldreråd.* Det er viktig at *rådene* blir brukt, og at deres forankring i kommunen og samarbeid med planmyndighetene er organisert på en god måte. Aktiv samhandling med *rådene* erstatter ikke kommunens plikt til å informere og aktivt legge til rette for medvirkning etter plan- og bygningsloven.

Kommunale og fylkeskommunale eldreråd har som nevnt ovenfor vært lovpålagt siden 1992. Eldrerådsloven bidrar til å øke eldres innflytelse på politiske beslutninger, og å bevisstgjøre lokalsamfunnet om hva som må til for å legge til rette et samfunn der alle kan delta og føle seg inkludert. Vi går ut fra at det er begått en inkurie ved ikke å innbefatte eldrerådernes brukermedvirkning i Utkast til rikspolitiske retningslinjer og Utdypende forklaring og veiledning, og ber om at dette rettes opp som foreslått ovenfor.

Vi har ellers merket oss at instanser og organisasjoner som representerer eldre ikke sto på den opprinnelige høringslisten fra departementet.

Vennlig hilsen

Ivar Leveraas
rådsleder

Lena Hagberg
sekretariatsleder